

Povodí vidí příjmy, my řeku, nesouhlasí ekolog s nádrží na Bečvě

Ani suchá, ani vodní nádrž u Teplic nad Bečvou není potřeba k tomu, aby obyvatelé Hranic, Lipníka či Přerova mohli usínat bez obav z velkých povodní. Takový názor má Michal Krejčí z Unie pro řeku Moravu, která spolu s dalšími ekologickými organizacemi vystupuje na obranu Bečvy před velkými stavebními zásahy.

4. dubna 2016

Ekolog Michal Krejčí z Unie pro řeku Moravu, který se specializuje na zpřírodnění vodních toků ve volné krajině, přírodě blízkou protipovodňovou ochranu a problematiku řek ve městech. | foto: Tomáš Frait, [MF DNES](#)

Když vodohospodáři loni v létě představili vodní dílo Skalička, které má nahradit plánovaný poldr, vrátili se k desítky let starým plánům vybudovat na Bečvě velkou přehradu. Ta měla sloužit jako zásobárna vody pro jadernou elektrárnu Blahutovice. Bylo pro vás zklamáním, že se opět uvažuje o vodní nádrži?

Svým způsobem ano, protože přehrada se stálou vodní hladinou přináší závažnější dopady na řeku. Brání pohybu rybám a vůbec nejzásadnější je, že zastaví chod štěrků. To je v případě Bečvy katastrofa. Problémy by byly i v případě poldru Teplice. I ty by se řešily obtížně, ale teoreticky by se možná řešit daly. U vodní nádrže si tím nejsme jisti.

O poldru se mluví od roku 1997. Ozývali jste se i proti němu, nebo pro vás suchá nádrž nebyla takový problém?

Správné označení je opravdu suchá nádrž, protože v plánech je přehradní hráz, která řeku

kříží. Poldr je boční nádrž vedle řeky. Paradoxně, kdyby se jednalo o skutečný poldr, bylo by to asi nejpříjemnější řešení, protože by se nestavěla hráz přes řeku, ryby by mohly volně migrovat a šterk by mohl být řekou transportován dolů po toku. Když ale uděláme přehradu a začneme ji plnit, ať už za povodní, nebo trvale, tak chod šterku výrazně narušíme.

Proč jste neprotestovali i proti výstavbě suché nádrže?

Čas od času jsme se ozývali, ale spíš jsme zkoušeli prověřit i alternativní řešení protipovodňové ochrany v Pobečví. Proto jsme už v roce 2010 zpracovali ideovou studii Bečva pro život, která ověřovala řadu lokálních technických opatření zejména v Hranicích, Lipníku a Přerově. Důsledně se zabývala možnostmi, co jde v těchto městech dělat pro bezpečný převod velkých povodní na úrovni stoleté vody nebo povodně z roku 1997. Našli jsme přitom řešení i v případě Přerova, který je nejproblematictější.

Jaké řešení to bylo? Povodí léta tvrdí, že pomůže jedině poldr...

Povodí Moravy se obdobnými opatřeními pochopitelně taky zabývalo, nechalo si na ně zpracovávat studie. Jejich řešení ale byla často polovičatá. Doložím to na příkladu. Pod přerovským jezem je úsek, kde na pravém břehu je velký průmyslový areál Prechezy, na levém je Dalkia a další podniky. Mezi tím teče Bečva a je tam dostatek prostoru k podstatnému rozšíření koryta, jež by hladinu stoleté povodně snížilo i o metr. V návrzích Povodí se taky pracovalo s rozšířením koryta, ale ne v rozsahu, který je tam možný. Takže efekt je potom mnohem nižší.

Michal Krejčí

Absolvoval Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, v letech 1996 až 2005 působil jako krajinný ekolog - vodohospodář na Správě CHKO Litovelské Pomoraví. Od roku 2006 pracuje v nevládní organizaci Unie pro řeku Moravu a také jako OSVČ zajišťující biologické práce a hodnocení. Specializuje se na zpřírodnění vodních toků ve volné krajině, přírodě blízkou protipovodňovou ochranu a problematiku řek ve městech.

Bylo polovičatých řešení víc?

Jiná varianta, kterou navrhovala firma Aquatis, v případě Přerova pracovala s mobilním hrazením v délce dvou kilometrů na každém břehu. To je jednak drahé a pak je také rizikové jít s hladinou Bečvy až takto nahoru. V případě této řeky je to navíc stěžejí realizovatelné, protože povodně na Bečvě nastupují velmi rychle. Když v Beskydech večer silně prší, už druhý den dopoledne může být velká voda v Přerově. A přes noc nikdo není schopen nainstalovat hrazení v takové délce. To všechno jsou řešení, která sice prověřovala lokální protipovodňovou ochranu, ale závěry pokaždé vedly k tomu, že nic jiného než poldr nepomůže. My jsme to prověřovali taktéž a myslíme, že lokálními opatřeními přímo v Přerově protipovodňovou ochranu města zajistit lze.

Jak byste ji tedy řešili?

Opatření by se v Přerově muselo udělat víc. Kromě rozšíření kapacity koryta pod jezem by se musel v nábrežním úseku odtěžit šterk, zúžit zelená pravobřežní berma a někde dostavět nízké zídky. Mezi Michalovem a Žebračkou by se postavila hráz, aby byl povodňový rozliv zachycen v lužním lese. Přerov je z hlediska řešení protipovodňové ochrany nejsložitější. Je také jediným sídlem, pro které má být vodní dílo Skalička budováno.

Vždyť Lipník a Hranice měl poldr a dnešní nádrž Skalička chránit také.

Lipník leží v podstatě na pravém břehu řeky, čili Bečva jím neprotéká. Lze jej tedy poměrně jednoduše chránit boční hrází. Je to jen otázka její výšky. Hranicemi Bečva protéká, ale tady

je to řešitelné snáz než v Přerově. Hlavním opatřením, které se tam také už připravuje, je rozšíření kapacity hranického jezu. Dál se dá také pracovat s výškou hrází a zídek. Pro Hranice poldr určitě nezbytně potřeba není. Jediné místo, o kterém se dá debatovat, je opravdu Přerov.

A podle vás i tam to jde bez poldru či vodní nádrže. Proč tedy Povodí prosazuje vodní dílo?

To je spíše otázka na Povodí Moravy. Asi si pořád myslí, že je to jediné řešení.

Snažíte se naznačit, že Povodí má i jiné zájmy než protipovodňovou ochranu měst? Máte nějaké podezření?

Je možné, že změna ze suché nádrže na vodní se stálou hladinou může být motivována i energetickým využitím Bečvy. Mám na mysli vodní elektrárnu na přehradě, která by byla v majetku Povodí a byla by příjmem tohoto podniku.

O vodní elektrárně zatím veřejně nikdo nemluvil.

Viděl jsem zadání studie z března 2015, která byla zaměřena na změnu ze suché nádrže na vodní dílo se stálým zadržením vody. Jedním z kritérií, kterými se tato studie měla zabývat, bylo i hydroenergetické využití toku. To už je součástí záměru, jen to nikdo mediálně nekomentoval. Obdobný příklad známe z Povodí Odry, kde se připravuje přehrada Nové Heřminovy. I ta bude hydroenergeticky využívána ve prospěch podniku Povodí Odry.

Já jsem měla pocit, že s nápadem na změnu ze suché na vodní nádrž přišli starostové obcí, podle nichž je vodní nádrž přijatelnější pro místní obyvatele, kteří by se tam mohli chodit rekreovat. Myslíte, že tak to nebylo?

Já jsem u těch jednání nebyl, takže nevím, kdo s čím přišel. Když se ale podíváte na mapu, tak v té oblasti je dost velkých štěrkopískových jezer, kde se dá koupat nebo rybařit.

Důležitým argumentem ale je, že vodní nádrž bude vylepšovat stav hladiny řeky během dlouhodobého sucha. Nehraje tohle ve prospěch vodní nádrže?

Je pravda, že řeka byla loni poměrně hodně vyschlá, ale vodní dílo Skalička to nevyřeší. Pokud jde o rozsah zásahu do území a možné ovlivnění Bečvy, je tato nádrž velkou stavbou. Zároveň je to stavba zanedbatelná z hlediska možností, které by měla mít pro výrazné vylepšování průtoků. Musela by to být velká přehrada s velkým zásobním objemem, z něhož by mohla odpouštět vodu. Skalička však bude muset být z „99 procent“ prázdná, aby mohla zachytávat povodně. Tzv. trvalá zátopa bude mít malý objem na to, aby vylepšovala průtok v řece. Ledaže bychom ji vypustili. Někdy mi připadá, že vodohospodáři si funkce přehrad vykládají, jak se jim to zrovna hodí. Skloubit obě funkce umí pouze obří vodní dílo, což není případ Skaličky. To by se vodohospodáři museli vrátit k původnímu mamutímu záměru přehrady Teplice.

Zatím vůbec nepřišla řeč na Troubky. Ani těm by vodní nádrž Skalička nepomohla?

Pokud Troubky chtějí být chráněny před stoletou vodou, neobejdou se bez ohrázení kolem obce. Poldr Teplice nebo vodní dílo Skalička jim vůbec nepomůže. Skalička se má začít napouštět až zhruba od padesátileté vody, aby v případě stoletých povodní odřezala její kulminaci. Troubky by za této situace byly dávno pod vodou, neboť Bečva se pod Přerovem rozlévá dříve, a poldr by se ještě ani nezačal napouštět. Proto obec potřebuje vlastní hráze.

S dalšími ekologickými organizacemi jste přišli s návrhem umožnit Bečvě, aby ve volné krajině sama rozšířila své koryto. Bude toho ještě schopná, když je vlastně v celé své

délce regulovaná?

Ona to vlastně sama ukázala při povodni v roce 1997. Ve čtyřech lokalitách bylo upravené koryto tak zničeno, že už ho vodohospodáři neopravovali, ale nechali jej v nové, přírodní podobě. Řeka si koryto často rozšířila z padesáti na víc než sto metrů. Po povodni se na Bečvě objevily taky desítky balvanitých skluzů. Neustále musíme vynakládat energii a prostředky na to, abychom řeku udrželi v regulované podobě. Když jí naopak dáme v krajině prostor, tak z dlouhodobého hlediska nejenže zlepšíme ekologický stav, ale také ušetříme peníze vydávané na nekonečnou údržbu koryta.

Autor: [Petra Klimková](#)

Zdroj: http://olomouc.idnes.cz/rozhovor-ekolog-michal-krejci-protipovodnova-opatreni-becva-vodni-dilo-skalicka-povodi-moravy-ij9-/olomouc-zpravy.aspx?c=A160331_2235978_olomouc-zpravy_stk